

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Узп1 4/2020
21.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Слађане Накић Момировић и Добриле Страјина, чланова већа, са саветником Драгицом Вранић, као записничарем, одлучујући о захтеву Предузећа „Блок“ ДОО у Београду, кога заступа пуномоћник Драгана Срећковић, адвокат из ..., ... за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 15 У 8595/16 од 14.12.2017. године, са противним странкама Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки и ДОО „Корали“ у Краљеву, у предмету заштити права у поступцима јавних набавки, у нејавној седници већа, одржаној дана 21.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **ОДБИЈА**.

Образложење

Побијаним пресудом Управног суда одбијена је тужба подносиоца захтева, поднета против закључка Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки број 4-00-477/16 од 19.04.2016. године, којим је одбачен његов захтев за заштиту права поднет у отвореном поступку јавне набавке добара – подземни контејнери за потребе рециклаже ЈН бр. О.П. 6/15-Г, за коју је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки 04.12.2015. године, наручиоца ЈКП „Градска чистоћа“ Београд.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом због повреде правила поступка која је од битног утицаја на решење ове управне ствари и повреде закона, подносилац захтева у основи понавља наводе тужбе да је његов захтев за заштиту права одбачен погрешном применом одредбе члана 148. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" 124/12...68/15). Указује да је наведеном одредбом прописано да захтев за заштиту права може да поднесе понуђач, подносилац пријаве, кандидат, односно заинтересовано лице који има интерес за доделу уговора, односно оквирног споразума у конкретном поступку јавне набавке и који је претрпео или би могао да претрпи штету због поступања наручиоца противно одредбама овог закона (у даљем тексту: подносилац захтева). Сматра да из цитиране одредбе произлази да захтев за заштиту права може да поднесе свако ко има један од „цитираних статуса“, а не само понуђач чија је понуда оцењена прихватљивом након окончања стручне оцене

понуда и доношења одлуке о додели уговора. Истиче да се његов правни интерес заснива на томе што је претрпео штету јер је наручилац изабрао понуђача (јединог поред њега) који није испунио услове из конкурсне документације предметне јавне набавке. Указује и да се суд у побијаној пресуди позвао на члан 154. Закона о јавним набавкама, а он и даље сматра да се о питању недостатка активне легитимације не може одлучивати закључком већ ако је лице учествовало у поступку, мора мериторно. Предлаже да суд захтев уважи, а побијано решење укине.

Противна странка Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки (даље у тексту: Републичка комисија) у одговору на захтев, предлаже да суд захтев одбије.

Врховни касациони суд је о захтеву одлучивао у поновном поступку, поводом Одлуке Уставног суда Уж 8535/18 од 30.11.2020. године, којом је усвојена уставна жалба привредног друштва „Блок“ д.о.о. Београд – у ликвидацији и утврђено да је решењем Врховног касационог суда Узп 86/18 од 08.03.2018. године повређено право подносиоца уставне жалбе на правно средство, зајемчено одредбом члана 36. став 2. Устава Републике Србије. Истом одлуком поништено је решење Врховног касационог суда Узп 86/18 од 08.03.2018. године и одређено је да исти суд донесе нову одлуку о захтеву подносиоца уставне жалбе за преиспитивање пресуде Управног суда 15 У 8595/16 од 14.12.2017. године. Решењем Врховног касационог суда Узп 86/18 од 08.03.2018. године одбачен је као недозвољен захтев Предузећа „Блок“ ДОО у Београду за преиспитивање пресуде Управног суда 15 У 8595/16 од 14.12.2017. године. Ово стога што је Врховни касациони суд нашао да је тужбом оспорени закључак Републичке комисије од 19.04.2016. године, донет од стране другостепеног органа, због чега је оценио да нису испуњени процесни услови прописани чланом 49. став 2. Закона о управним споровима за подношење овог ванредног правног средства, јер захтев за преиспитивање није предвиђен законом у овој управној ствари, Управни суд није одлучивао у пуној јурисдикцији и у управном поступку није било искључено двостепено одлучивање.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, а у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев дозвољен, али неоснован.

Према оцени Уставног суда, коју као правилну прихвата и Врховни касациони суд, систем заштите права у Закону о јавним набавкама ("Службени гласник РС" 124/12, 14/15 и 68/15) заснован је на принципу двостепености, што подразумева да одлуку о поднетом захтеву за заштиту права у првом степену доноси наручилац, док у другом степену одлучује Републичка комисија и њене одлуке подлежу судској контроли у управном спору. Међутим, када, као у конкретном случају, наручилац после претходног испитивања не донесе решење којим се усваја захтев за заштиту права, он се (у смислу члана 153. став 1. тачка 2. Закону о јавним набавкама) доставља Републичкој комисији на одлучивање, из чега следи да у том случају изостаје одлука наручиоца о захтеву у првом степену.

Имајући у виду изложено, а како подносилац захтева у управном поступку који је претходио подношењу тужбе није имао право на жалбу или друго редовно правно

средство против тужбом оспореног закључка Републичке комисије од 19.04.2016. године, Врховни касациони суд је нашао да је против судске одлуке донете по тужби дозвољено подношење захтева за преиспитивање у смислу члана 49. став 2. Закона о управним споровима којим је прописано да захтев може да се поднесе када је то законом предвиђено, у случајевима када је суд одлучивао у пуној јурисдикцији и у стварима у којима је у управном поступку била искључена жалба.

Према разлозима образложења побијане пресуде, правилно је, по оцени Управног суда, одлучио тужени орган – Републичка комисија, када је оспореним закључком од 19.04.2016. године, одбацио захтев тужиоца за заштиту права због недостатка активне легитимације. Ово стога што по схватању Управног суда, сагласно одредби члана 148. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" 124/12...68/15) захтев за заштиту права након окончања стручне оцене понуда и доношења одлуке о додели уговора може поднети понуђач чија понуда је оцењена као прихватљива. Дакле, активна легитимација за подношење захтева за заштиту права може се заснивати само на постојању реалног интереса лица које подноси захтев за заштиту права да добије уговор о јавној набавци у конкретном поступку јавне набавке, који интерес се конкретизује кроз постојање законског основа (да је понуда тог лица оцењена као прихватљива) да му исти буде додељен, под условом да је то лице могло или је непосредно претрпело штету због поступања наручиоца противно одредбама Закона о јавним набавкама. Стога, понуђач који не оспорава стручну оцену наручиоца којом је његова понуда оцењена као неприхватљива, није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права којим оспорава правилност стручне оцене понуде понуђача којом је додељен уговор, након окончања поступка стручне оцене понуда.

Одредбом члана 148. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" 124/12...68/15) је прописано да захтев за заштиту права може да поднесе понуђач, подносилац пријаве, кандидат, односно заинтересовано лице који има интерес за доделу уговора, односно оквирног споразума у конкретном поступку јавне набавке и који је претрпео или би могао да претрпи штету због поступања наручиоца противно одредбама овог закона (у даљем тексту: подносилац захтева).

Према члану 154. став 1. истог закона, након пријема писаног изјашњења подносиоца захтева за наставак поступка пред Републичком комисијом или одговора наручиоца из члана 153. овог закона, Републичка комисија утврђује да ли: 1) је захтев за заштиту права, односно писано изјашњење поднет у року; 2) подносилац захтева има активну легитимацију; 3) захтев садржи све обавезне елементе из члана 151. овог закона. Према ставу 2. истог члана, Републичка комисија ће закључком одбацили захтев за заштиту права ако утврди да није испуњен неки од услова из става 1. тач. 1) до 3) овог члана.

Полазећи од цитираних прописа и како тужилац није оспоравао процену своје понуде, коју је наручилац оценио као неприхватљиву, већ је оспорио само прихватљивост понуде изабраног понуђача, Врховни касациони суд налази да је побијана пресуда Управног суда донета без повреде правила поступка и уз правилну примену материјалног права. Побијаном пресудом оцењена су сва питања и околности које су могле да буду од утицаја на законитост оспореног закључка, а образложење

побијане одлуке садржи јасне и одређене разлоге којима се Управни суд руководио при оцени законитости оспореног закључка, које у свему прихвата и овај суд.

Врховни касациони суд је имао у виду наводе захтева, па је констатовао да су истоветни тужбеним наводима који су у побијаној пресуди детаљно размотрени и правилно оцењени као неосновани. Следом наведеног, Врховни касациони суд се није упуштао у поновну оцену изнетих навода. Према пракси Европског суда за људска права, обавеза образложења судске одлуке не значи да се у одлуци морају дати одговори на све изнете аргументе (Van de Hurk против Холандије, од 19. априла 1994. године, став 61.). То нарочито важи за образложења одлука судова правног лека у којима су прихваћени разлози изнети у одлукама нижестепених судова.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 55. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 21.04.2021. године, Узп1 4/2020

Записничар,
Драгица Вранић,с.р.

Председник већа – судија,
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић